

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/424/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6616209486
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6616209486.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a členov senátu JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. a Mgr. Janky Benkovičovej, v spore žalobcu POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného JUDr. Barborou Korenecovou, advokátkou, so sídlom Advokátskej kancelárie Slnečná 765/3, 900 45 Malinovo, proti žalovanej B. Q., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom P. XXX/XX, XXX XX U., právne zastúpenej JUDr. Elenou Matulovou, advokátka, so sídlom Advokátskej kancelárie Železničná ulica č. 287/9, 987 01 Poltár, o zaplatenie 621,36 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 8Csp/19/2016-84 zo dňa 17. júla 2017, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Lučenec **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovaná **m á n á r o k** voči žalobcovi na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Lučenec (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom zo dňa 17. júla 2017 žalobu žalobcu zamietol (I. výrok). O trovách konania okresný súd rozhodol tak, že žalovanej priznáva nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (II. výrok).

Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia sumy 621,36 Eur spolu so zákonným úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 621,36 Eur od 02. 02. 2009 do zaplatenia.

Okresný súd mal preukázané, že žalovaná (dĺžníčka) uzatvorila so žalobcom dňa 22. 10. 2008 Zmluvu o úvere č. XXXXXXXX (ďalej aj „Zmluva o úvere“), na základe ktorej žalobca (veriteľ) poskytol žalovanej úver vo výške 331,94 Eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splácať v 12 mesačných splátkach po 51,78 Eur, počnúc dňom 28. 12. 2008. Celková suma, ktorú sa žalovaná zaviazala splácať predstavovala sumu 621,39 Eur a pozostávala z istiny 331,94 Eur a príslušného poplatku v sume 289,45 Eur.

Rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 22T/170/2009-196 zo dňa 03. 09. 2009 bola obžalovaná B. Q. (žalovaná) uznaná vinnou na tom skutkovom základe, že 21. 10. 2008 v U. v snahe získať neoprávnený finančný prospech v žiadosti o úver č. H. pre spoločnosť Pohotovosť s.r.o. Bratislava uviedla nepravdivé údaje o výške svojich výdavkov, na podklade ktorých jej bola žiadosť schválená a následne dňa 22. 10. 2008 v U. uzavrela s označenou spoločnosťou zmluvu o úvere č. XXXXXXXX, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 331,94 Eur (10.000 Sk), uvedenú sumu prevzala a zmluvne sa zaviazala, že poskytnutý úver zvýšený príslušný poplatok uhradí v 12 mesačných splátkach po 51,78 Eur (1.560 Sk), napriek tomu však splátky neuhrádzala a spôsobila tak spoločnosti Pohotovosť, s.r.o. Bratislava škodu vo výške 621,39 Eur (18.720 Sk). Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 03. 09. 2009. Žalobca (poškodený) bol so svojim nárokom o náhradu škody odkázaný na občianske súdne konanie. Tým bol teda splnený prvý z predpokladov zodpovednosti za škodu, t.j. existencia protiprávneho úkonu. Súd prvej

inštancie uviedol, že je v súlade s ustanovením § 195 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) rozhodnutím v trestnom konaní viazaný.

Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že druhým predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu, je vznik samotnej škody. Okresný súd posúdil Zmluvu o úvere ako zmluvu spotrebiteľskú. Súd prvej inštancie zistil, že žalovaná bola v čase uzatvárania spotrebiteľskej zmluvy nezamestnaná.

Podľa názoru okresného súdu Zmluva o úvere má povahu značne jednostrannej zmluvy obsahujúcej veľké množstvo ustanovení znevýhodňujúcich dlžníka, ktorej obsah rozhodne nenasvedčuje tomu, že by jej uzatvoreniu predchádzali rokovania typické pre uzatváranie zmlúv medzi podnikateľmi. Jej forma na predtlačenom formulári spolu so Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru (ďalej aj „VOP“) svedčí o skutočnosti, že bola uzatváraná bez hlbšej vzájomnej súčinnosti zmluvných strán, z postavenia zmluvne nadriadeného subjektu voči subjektu podriadenému, t.j. z postavenia dodávateľa voči spotrebiteľovi.

Súd prvej inštancie zistil, že Zmluva o úvere neobsahuje zákonom vyžadované náležitosti podľa citovaných ustanovení zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu 21. 10. 2008 (ďalej aj „Zákon o spotrebiteľských úveroch“, resp. „ZoSÚ“), a to: ročnú percentuálnu mieru nákladov a rovnako v nej absentuje aj suma, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Obsahuje len výšku poskytnutého úveru (10.000 Sk - 331,94 Eur), výšku poplatku (289,45 Eur), ktorý mala žalovaná vrátiť žalobcovi spolu s poskytnutým úverom, celkovú sumu úveru (621,39 Eur - 18.720 Sk), počet (12) a výšku splátok úveru (51,78 Eur - 1.560 Sk) a splatnosť prvej splátky - 28. 12. 2008, preto je predmetný úver bezúročný a bez poplatkov (§ 4 ods. 3 písm. i) a j) ZoSÚ). Z uvedeného dôvodu žalovanej vznikla povinnosť vrátiť žalobcovi istinu poskytnutého úveru bez úrokov a bez poplatkov.

Okresný súd mal preukázané, že žalovanej bol poskytnutý úver vo výške 331,94. Eur, pričom žalovaná nezaplatila žalobcovi z poskytnutého úveru žiadnu sumu. Žalobcovi bola v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovanej spôsobená škoda. Keďže žalovaná poskytnutý úver riadne a včas v zmysle splátkového kalendára nesplatila, žalobca tvrdil, že pristúpil k zosplatneniu úveru, dňom 02. 02. 2009, avšak oznámenie o zosplatnení úveru žalobca súdu prvej inštancie nepredložil a nenachádza sa ani v pripojenom spise sp. zn. 22T/170/2009.

Súd prvej inštancie konštatoval, že začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby v prípade uplatnenej škody je stanovený okamihom, kedy sa poškodený dozvie o škode a o zodpovednej osobe. Ide o subjektívnu 2-ročnú premlčaciu dobu, plynúcu v rámci 10-ročnej objektívnej doby v prípade škody spôsobenej úmyselne (§ 106 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka - ďalej aj „OZ“). Pretože žalobca svoj nárok poškodeného na náhradu škody sčasti v trestnom konaní riadne uplatnil dňa 27. 06. 2009, tak subjektívna premlčacia doba začala žalobcovi plynúť dňom 27. 06. 2009 a spočívala do 03. 09. 2009, kedy bol žalobca so svojím nárokom na náhradu škody odkázaný na občianske súdne konanie. Dňom 01. 04. 2009 pokračovalo plynutie dvojročnej subjektívnej premlčacej doby. Dvojročná subjektívna premlčacia doba uplynula dňa 28. 06. 2011, pričom žaloba bola súdu doručená dňa 25. 07. 2016, t.j. neskoro, preto okresný súd žalobu žalobcu v plnom rozsahu zamietol.

O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

2. Proti rozsudku okresného súdu žalobca podal včas odvolanie. Odvolanie odôvodnil odvolacími dôvodmi v zmysle ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Uviedol, že dňa 22. 10. 2008 uzavrel v postavení veriteľa so žalovanou v postavení dlžníka Zmluvu o úvere, na základe ktorej poskytol žalovanej úver vo výške 331,94 Eur a žalovaná sa zaviazala poskytnutý úver vrátiť spolu s poplatkom za poskytnutie úveru vo výške 289,45 Eur, t. j. vrátiť celkovo 621,39 Eur, a to v 12. mesačných splátkach po 51,78 Eur, počnúc dňom 28. 12. 2008. Na žalovanú podal trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania prečinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 zák. č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Trestný zákon“). Okresný súd Lučenec uznal trestným rozkazom č. k. 22T/170/2009-196 zo dňa 03. 09. 2009 žalovanú vinnou zo spáchania prečinu úverového podvodu a jeho v postavení poškodeného v súlade s ust. § 288 ods. 1 zák. č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Trestný poriadok“) odkázal s nárokom na náhradu škody na civilné konanie.

Podľa jeho názoru Zmluvu o úvere nie je možné považovať za zmluvu o spotrebiteľskom úvere. V Zmluve o úvere je totiž výslovne určený účel uzatvorenia zmluvy - zamestnanie, preto je dlžník vyňatý spod statusu spotrebiteľa. Zmluva bola uzavretá v zmysle ustanovenia § 262 ods. 2 Obchodného zákonníka (ďalej aj „ObZ“). Žalovaná vstúpila do právneho vzťahu s ním na základe vyhlásenia, že poskytnuté peňažné prostriedky použije na výkon zamestnania, a teda nie na svoju súkromnú potrebu, preto podľa ustanovenia § 3 ods. 2 ZoSÚ predmetný úver nie je možné posudzovať v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch. Podľa jeho názoru dôležité je, na aký účel bol úver poskytnutý a nie na aký

účel žalovaná finančné prostriedky naozaj použila. On je povinný preukázať, na aký účel boli peňažné prostriedky poskytnuté. V zmysle VPPÚ sa zmluvné strany dohodli na tom, že ich vzťahy sa budú spravovať ustanoveniami Obchodného zákonníka. Zmluva sa uzatvorila v zmysle § 497 a nasl. ObZ. Ďalej uviedol, že v čase uzavretia Zmluvy neexistoval a nebol účinným žiaden všeobecne záväzný právny predpis, podľa ktorého by bola stanovená maximálna prípustná výška úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov.

S odbornou starostlivosťou s prihliadnutím na dobu, výšku úveru, príjem spotrebiteľa a účel poskytnutého úveru uzatvoril Zmluvu o úvere a oboznámil žalovanú s jej jednotlivými ustanoveniami. Pretože žalovaná nemienila použiť peňažné prostriedky na svoju súkromnú potrebu, nie je spotrebiteľom.

Je teda bezpredmetné skúmať, či Zmluva o úvere obsahuje obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Ak strany si zvolia, že zmluvu uzatvoria ako nepomenovanú, náležitosti by sa mali posudzovať podľa tých ustanovení, ktoré si vyžaduje najbližšie ním podobná zmluva, v tomto prípade Zmluva o úvere (§ 497 a nasl. ObZ), kde nie sú uvedené náležitosti ako RPMN atď. Z daného dôvodu nie je možné zmluvu považovať za poplatku a bezúročnú.

Konštatoval, že z hľadiska určenia jeho statusu spotrebiteľa vychádzajúc z definície spotrebiteľa je rozhodujúce, na aký účel bol spotrebiteľsky úver poskytnutý, a teda nie na aký účel boli poskytnuté peňažné prostriedky dlžníkom následne použité. Ak bol teda úver poskytnutý výlučne na základe vyhlásenia dlžníka na účel zamestnania, nepôjde o spotrebiteľský úver. Pretože žalovaná nemienila použiť peňažné prostriedky na svoju súkromnú potrebu, nie je spotrebiteľom.

V prípade jeho postavenia je potrebné akceptovať jeho dobrú vieru, s ktorou do právneho vzťahu so žalovanou vstupoval. Pri výklade pojmu spotrebiteľ je potrebné chrániť dobrú vieru druhej strany. Ak dodávateľ koná v dobrej viere, že druhá strana nie je spotrebiteľ, nemôže sa táto osoba dovoliavať toho, že mala postavenie spotrebiteľa (ESD, C-464/01, vo veci Johann Gruber proti Bay Wa AG). Obdobne pokiaľ spotrebiteľ predstiera, že je podnikateľom, je treba takúto obligáciu charakterizovať ako obchod a nie spotrebiteľský záväzok, pretože je potrebné chrániť dodávateľovu dobrú vieru, ktorá je všeobecným princípom zmluvného práva.

Ďalej uviedol, že škodou sa na účely Trestného zákona rozumie aj získanie prospechu v príčinnej súvislosti s trestným činom. Škodou sa rozumie v zmysle aj ujma na zisku, na ktorý by poškodený inak vzhľadom na okolnosti a svoje pomery mal nárok alebo ktorý by mohol odôvodnene dosiahnuť.

Pri trestnom čine úverového podvodu nie je škodou len suma rovnajúca sa výške poskytnutého úveru, ale aj odplata za poskytnutie úveru a ďalšie záväzky, ktoré mu vznikli v dôsledku omeškania dlžníka, na ktoré v pozícii poškodeného vzhľadom na okolnosti (dojednaný úrok, zákonný úrok z omeškania, zmluvná pokuta) mal nárok alebo ktoré mohol odôvodnene dosiahnuť. Peňažné prostriedky, ktoré poskytol žalovanej na základe Zmluvy o úvere, by vzhľadom na okolnosti a svoje pomery mohol poskytnúť inému subjektu (klientovi), ktorý by svoje záväzky plnil riadne a včas, t.j. mohol odôvodnene dosiahnuť zisk. V civilnom ako aj v trestnom konaní preukázal, že žalovaná naplnila znaky občianskoprávnej ako aj obchodnoprávnej zodpovednosti za škodu, a to konkrétne: protiprávny úkon, ujmu na jeho strane, príčinnú súvislosť medzi protiprávnym úkonom a ujmu, vrátane zavinenia.

Podľa jeho názoru v posudzovanej veci je na plynutie premlčacej doby potrebné aplikovať § 106 ods. 2 OZ. Plynutie objektívnej premlčacej doby nezávisí od žiadnej jeho subjektívnej vedomosti a jej začiatok sa viaže na objektívne stanovenú skutočnosť vzniku škody. Začiatok plynutia subjektívnej a objektívnej premlčacej doby je navzájom nezávislý.

Premlčanie práva na náhradu škody aj napriek špecifickému charakteru úpravy treba posudzovať v súvislosti so všeobecnými ustanoveniami upravujúcimi právny režim premlčania (§ 110 ods. 1 OZ).

Žalovaná sa dopustila prečinu úverového podvodu, preto jej súd nemôže poskytnúť ochranu spotrebiteľa, nakoľko by došlo k zneužitiu práva v prospech žalovanej a k jej neprimeranej ochrane. Ďalej poukázal na ustanovenie § 3 ods. 1, § 1 ods. 1 OZ.

Má za to, že úmyslom zákonodarcu v ustanovení § 110 ods. 2 OZ bolo, aby škodca škodu nahradil s možnosťou poškodeného domáhať sa tejto náhrady v dlhšom časovom intervale.

Nesúhlasil s tým, že z trestného rozsudku sa dozvedel o výške spôsobenej škody, ktorá je jedným z predpokladov plynutia subjektívnej premlčacej doby. Začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby je viazaný na „udalosť, z ktorej škoda vznikla“. Mal za to, že žalobu podal v objektívnej lehote na náhradu škody.

Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. 04. 2008 sp. zn. 4Cdo 44/2008, podľa ktorého: „Dátum právoplatnosti rozhodnutia je závislý od procesných okolností, ktoré nastali v priebehu konania a s vedomosťou poškodeného o škode a škodcovi priamo nesúvisí.“ Aj keď bolo až právoplatným rozhodnutím v trestnom konaní rozhodnuté o vine žalovaného, neplatí automaticky, že týmto dátumom sa dozvedel o tom, že škoda vznikla a najmä v akom rozsahu.

3. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhla rozsudok prvoinštančného súdu potvrdiť. Zároveň si uplatnila nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Uviedla, že považuje odvolanie žalobcu za nedôvodné.

Podľa jej názoru Zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou, jej obsah v pozícii spotrebiteľky nemohla ovplyvniť. Pretože neplnila svoj záväzok riadne a včas, stratila výhodu splátok a dňa 02. 02. 2009 sa stal dlh splatným. Okresný súd Lučenec ju rozsudkom č.k. 22T/170/2009-196 zo dňa 03. 09. 2009 uznal vinnou zo spáchania prečinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného poriadku a poškodeného odkázal s jeho nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie. Právoplatnosťou „trestného rozkazu“ začala žalobcovi plynúť dvojiročná subjektívna premlčacia doba. Žalobca podal žalobu na súde prvej inštancie až dňa 25. 07. 2016, t.j. po jej márnom uplynutí.

4. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovanej zotrval na svojom odvolaní. Zdôraznil, že v danom prípade je na plynutie premlčacej doby potrebné aplikovať ustanovenie § 106 ods. 2 OZ.

5. Žalovaná vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu uviedla, že pri premlčaní práva na náhradu škody (§ 106 OZ) je ustanovená kombinovaná premlčacia doba, a to objektívna a subjektívna, ktoré plynú nezávisle od seba. Žalobca uplatnil nárok po uplynutí subjektívnej premlčacej doby.

6. V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací (podľa § 34 CSP), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 379 a 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1, 2 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

7. Z rozsudku okresného súdu vyplýva, že súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal náhrady škody vo výške 621,36 Eur s príslušenstvom, ktorá mu bola spôsobená žalovanou v súvislosti s jej protiprávnym konaním, a to z dôvodu uplynutia dvojiročnej subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na náhradu škody

8. V súvislosti s odvolacími argumentmi žalobcu odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že žalobca v odvolacom konaní neuviedol žiadne nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré objektívne nemohol uplatniť v konaní pred okresným súdom a ktoré by spĺňali procesné podmienky uvedené v ustanovení § 366 CSP na to, aby mohli byť relevantným odvolacím dôvodom.

9. Z množstva odvolacích argumentov, ktoré vo svojom odvolaní uviedol žalobca, považuje odvolací súd za podstatné tie, ktoré sa týkajú práve otázky premlčania žalobcom uplatňovaného nároku na náhradu škody.

10. Odvolací súd zistil, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 22T/170/2009-196 zo dňa 03. 09. 2009, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 03. 09. 2009, bola obžalovaná B. Q. (žalovaná) okrem iných uznaná vinnou, že 21. 10. 2008 v U. v snahe získať neoprávnený finančný prospech v žiadosti o úver č. H. pre spoločnosť Pohotovosť s.r.o. Bratislava uviedla nepravdivé údaje o výške svojich výdavkov, na podklade ktorých jej bola žiadosť schválená a následne dňa 22. 10. 2008 v U. uzavrela s označenou spoločnosťou zmluvu o úvere č. XXXXXXXX, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 331,94 Eur (10.000 Sk), uvedenú sumu prevzala a zmluvne sa zaviazala, že poskytnutý úver zvýšený príslušný poplatok uhradí v 12 mesačných splátkach po 51,78 Eur (1.560 Sk), napriek tomu však splátky neuhradzovala a spôsobila tak spoločnosti Pohotovosť, s.r.o. Bratislava škodu vo výške 621,39 Eur (18.720 Sk), teda vylákala od iného úver tým, že ho uviedla do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie a splácanie úveru a tak mu spôsobila malú škodu, tým spáchala pokračovací prečin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona. Žalobca (poškodený) bol so svojím nárokom o náhradu škody odkázaný na občianske súdne konanie.

11. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná (v pozícii dlžníka) v priebehu civilného konania vzniesla námietku premlčania.

12. Podľa ustanovenia § 106 ods. 1, 2 OZ právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

13. Pod premlčaním sa rozumie - oslabenie práva - t.j. súdnu nevyvážateľnosť práva, ktoré sa neuplatnilo v stanovenej lehote (premlčacej dobe) za podmienky, že dlžník vznesie námietku premlčania, ale vzhľadom na existenciu záväzku možnosť dlžníka premlčaný záväzok (naturálny záväzok) dobrovoľne splniť aj po uplynutí premlčacej doby. Premlčanie spočíva na dvoch právnych skutočnostiach: 1/ na uplynutí zákonom stanovenej premlčacej doby, ktorú nemožno skrátiť ani predĺžiť, pretože je upravená kogentnými predpismi, 2/ na neuplatnení práva pred súdom alebo u iného príslušného orgánu.

14. Pri práve na náhradu škody je teda stanovená dvojitá kombinovaná premlčacia doba, a to subjektívna a objektívna. Ich začiatok je stanovený samostatne; kým objektívna premlčacia doba plynie od tzv. škodovej udalosti, subjektívna plynie odo dňa, kedy sa poškodený dozvie o vzniknutej škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Ich vzájomný vzťah je taký, že sú od seba nezávislé čo do svojho priebehu, jeho začiatku i konca, ak skončí priebeh jednej z nich, právo sa premlčí bez ohľadu na druhú premlčaciu dobu. Pre vzťah objektívnej a subjektívnej premlčacej doby platí zásada, že lehota so subjektívne stanoveným začiatkom nemôže skončiť neskôr ako lehota s objektívne určeným začiatkom, ale môže skončiť najneskoršie s ňou.

15. Základná objektívna premlčacia doba je 3-ročná. Uplatní sa len pri škode, ktorá nebola spôsobená úmyselne (škoda spôsobená z nebanlivosti). Objektívna premlčacia doba je stanovená ako maximálna lehota na uplatnenie práva na náhradu škody. Objektívna premlčacia doba začne plynúť od okamihu škodnej udalosti. Len ak ide o škodu spôsobenú úmyselne (dolus directus), platí desaťročná objektívna premlčacia doba (§ 106 ods. 2 OZ).

16. Právo na náhradu škody sa premlčí v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe počítanej odo dňa, keď sa poškodený dozvie, že došlo k škode a o tom, kto za ňu zodpovedá § 106 ods. 1 OZ)

17. Otázka začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby pri náhrade škody a s ňou nevyhnutne spojená otázka miery vedomosti o možnom škodcovi a výške škody je v judikatúre súdov riešená dlhodobo. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25 Cdo 2573 /2012 z 25. 04. 2013 kde je uvedené: „Subjektívna premlčacia doba sa odvíja od okamihu, keď sa poškodený dozvedel o tom, že mu vznikla majetková ujma určitého druhu a rozsahu, ktorú je možné natoľko objektívne vyjadriť v peniazoch, že možno právo na jej náhradu uplatniť na súde. Poškodený sa dozvie o škode, akonáhle zistí skutkové okolnosti, z ktorých možno odvodiť vznik škody a orientačne (približne) aj jej rozsah (tak, aby bolo možné určiť približne výšku škody v peniazoch) a nie je potrebné, aby poznal rozsah (výšku) škody presne (napr. na základe odborného posudku). Vedomosť poškodeného o osobe škodcu sa viaže k okamihu, keď dostal informáciu, na základe, ktorej si môže urobiť úsudok, ktorý konkrétny subjekt je za škodu zodpovedný. Postačuje, aby poškodenému boli známe také skutkové okolnosti, ktoré oprávňujú záver o finančnom vyjadrení spôsobenej majetkovej ujmy. Okolnosť, či a kedy si potom vyžiada v tomto smere od odborníka informáciu, nie je rozhodujúca. Pre podanie žaloby o náhradu škody postačuje totiž i len orientačná (približná) znalosť rozsahu (výšky) škody, čo vyplýva aj z toho, že výška škody sa zisťuje v súdnom konaní a definitívne záväzný záver o nej je obsiahnutý až v právoplatnom rozsudku.“

18. Otázkou miery vedomosti o možnom škodcovi sa zaoberal Najvyšší súd Českej republiky i v uznesení sp. zn. 25 Cdo 557/2013 z 30. 07. 2013, kde uviedol: „Subjektívnu vedomosť poškodeného o osobe zodpovednej za škodu, s ktorou zákon ustanovení § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka spája začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby, nepredpokladá nespochybniteľnú istotu v určení osoby zodpovednej za vznik škody. Naisto možno zodpovednosť určitej osoby postaviť až na základe dokazovania v súdnom konaní, ktoré je ešte len podaním žaloby, teda uplatnením nároku na súde, začaté. Zákon preto vychádza z predpokladu, že po osobe, ktorá vie o vzniku škody, možno požadovať, aby nárok na súde tvrdila, akonáhle má k dispozícii také informácie o okolnostiach vzniku škody, v ktorých svetle sa javí zodpovednosť určitej konkrétnej osoby dostatočne pravdepodobná.“

19. Otázkou začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby pri náhrade škody sa zaoberal Najvyšší súd Českej republiky napríklad v uznesení sp. zn. 25 Cdo 90/2013 z 02. 04. 2014, kde vyslovil názor, že: „Poškodený sa dozvie o škode vtedy, keď zistí skutkové okolnosti z ktorých možno odvodiť vznik škody a orientačne (približne) aj jej rozsah (tak, aby bolo možné určiť približne výšku škody v peniazoch), a nie je potrebné, aby poznal rozsah (výšku) škody presne. Vedomosť poškodeného o osobe škodcu sa

viaže k okamihu, keď dostal informáciu, na základe ktorej si môže urobiť úsudok, ktorá konkrétna osoba je za škodu zodpovedná.“

20. „Poškodený sa dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá (§ 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka), v okamihu preukázateľného získania informácie o skutkových okolnostiach, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, konkrétne ktorá fyzická alebo právnická osoba za škodu zodpovedá; v uvedenom okamihu nemusí byť daná z rozhodnutia súdu vyplývajúca nespochybniteľná istota poškodeného o zodpovednom subjekte a o jeho zodpovednosti.“ (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. mája 2010 sp. zn. 1 Cdo 82/2009, publikovaný v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR pod R 16/2014)

21. V súvislosti s odvolacími námietkami žalobcu odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že prvoinštančný súd začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby neustálil dňom právoplatnosti trestného rozsudku č. k. 22T/170/2009-196 zo dňa 03. 09. 2009, t.j. dňa 03. 09. 2009 (ako to nesprávne uvádza žalobca v odvolaní). Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne prihliadol na riadne uplatnenie nároku na náhradu škody poškodeným (žalobcom) v trestnom konaní spôsobenej mu trestným činom, a to dňom 27. 06. 2009, kedy žalobca špecifikoval z akých dôvodov, v akej výške a voči komu uplatňuje nárok na náhradu škody a tento deň zároveň považoval za rozhodný pre určenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby.

22. „Ak poškodený uplatnil v trestnom konaní nárok na náhradu škody spôsobenej mu trestným činom a v tomto začatom konaní riadne pokračoval, premlčacia lehota sa zastaví a v priebehu tohto konania neplynie. Po skončení trestného stíhania, v ktorom nedošlo k uloženiu povinnosti nahradiť uplatnenú škodu a poškodený bol vyzrotený o skončení stíhania, beh premlčacej doby pokračuje.“ (rozsudok Najvyššieho súdu SSR sp. zn. 5Cz 27/83 z 22. decembra 1983, R 29/1985).

23. V posudzovanej veci do plynutia subjektívnej premlčacej doby nebolo možné počítať dobu tzv. adhézneho konania, kedy spočívala premlčacia doba (zastavilo sa dočasne jej plynutie v súlade s ustanovením § 112 prvá veta OZ). Pretože žalobca po skončení trestného konania, v ktorom nedošlo k uloženiu povinnosti nahradiť mu uplatnenú škodu, nepokračoval v primeranej lehote v konaní podaním žaloby na uspokojenie rovnakého nároku v civilnom konaní (žalobu žalobca podal na okresný súd dňa 22. 07. 2016), beh premlčacej doby pokračoval dňom právoplatnosti rozhodnutia v predchádzajúcom (trestnom) konaní, t.j. dňom 03. 09. 2009 (viď. rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 21Cdo 2958/2007 z 13. 11. 2008)

24. Odvolací súd konštatuje, že v posudzovanej veci síce nedošlo k uplynutiu desaťročnej objektívnej doby (táto skutočnosť medzi stranami ani nebola sporná), ale došlo k uplynutiu dvojročnej subjektívnej premlčacej doby, a to pred podaním žaloby na okresný súd, dňa 05. 09. 2011, pretože posledný deň lehoty 03. 09. 2011 pripadol na sobotu, a teda posledným dňom lehoty v zmysle ustanovenia § 122 ods. 3 OZ bol najbližší pracovný deň (pondelok dňa 05. 09. 2011). Hoci súd prvej inštancie nesprávne ustálil bez bližšieho odôvodnenia, že už dňom 01. 04. 2009 pokračovalo plynutie dvojročnej subjektívnej doby a dňom 28. 06. 2011 došlo k jej uplynutiu, táto skutočnosť nemá vplyv na vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie.

25. Ako už bolo uvedené vzájomný vzťah objektívnej a subjektívnej premlčacej doby je taký, že sú od seba nezávislé čo do svojho priebehu, jeho začiatku i konca. Ak skončí priebeh jednej z nich, právo sa premlčí bez ohľadu na druhú premlčaciu dobu.

V posudzovanej veci došlo k uplynutiu subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na náhradu škody (§ 106 ods. 1 OZ), ktorý mal za následok zánik jeho súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho nebolo možné premlčané právo žalobcovi priznať, preto prvoinštančný súd rozhodol vecne správne, keď žalobu žalobcu zamietol.

26. Odvolací súd považuje za potrebné dodať, že zásada hospodárnosti konania musí viesť konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov na zistenie napr. výšky bezdôvodného obohatenia, škody a podobne (porovnaj napr. R 29/1983). Z uvedených dôvodov sa odvolací súd už nezaoberal ďalšími odvolacími argumentmi žalobcu (napr. výškou náhrady škody, predmetom zmluvy o úvere).

27. Vzhľadom na uvedené odvolaciemu súdu neostala iná možnosť ako rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdiť vrátane závislého výroku o trovách konania, pretože okresný súd náležite aplikoval zásadu úspechu v spore podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP.

28. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola úspešná žalovaná, preto jej odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

29. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa

toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).